

DARBININKAS

LIV NR. 19

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 18, 1969

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Raketų bazes siulo statyti, tik pakeitę jų paskirtį

Washingtonas. — Su apsiginamųjų raketų statyba prez. Nixonas jau nužengė pirmą žingsnį — išdiskutavęs reikalą su tarnybiniais ir iš šalies pasitelktais patarėjais, prezidentas apsisprendė už raketų bazių įrengimą, tik pakeitę jų paskirtį, vietą ir statybos tempą. Tai yra pirmas svarbus naujojo prez-

dento sprendimas pareigas pradėjus.

Prez. Johnsonas buvo suplanavęs ir kongresas buvo pritaręs statyti antiraketines raketes prieš didžiųjų miestų. Taigi jų numatytas tikslas buvo saugoti gyventojus atominio užpuolimo atveju. Dabar prez. Nixonas nukreipė jas į kitą tikslą — dabar jos saugos nuo priešų atominių raketų tas vietas, kur išdėstytos Amerikos atominės raketos, skirtos paleisti į teritoriją prieš, kurs pradės pulti Ameriką. Taigi vietoj miestų dabartinės apsiginamosios raketės saugos tą ginklą, kuris turės būti nukreiptas į būsimą užpuoliką.

Su jų statyba nebus skubama. Pradžiai numatyta antiraketines raketes pastatyti tik dvejose vietose: Malmstrom aviacijos bazėje Montanoje ir Grand Forks aviacijos bazėje N. Dakotoje. Ten yra statytos Minutemen raketos, kurios turi tuoj būti paleistos į priešų pusę, kai tik bus susekta, jog atsirado puolantis priešas. Tokių bazių numatyta turėti 12. Kiekvienoj vietoj bus tolimo ir trumpo skridimo raketų bei ra-

Jos saugos ginklus, kad liktų kuo priešą atremti

darai visai sistemai kontroliuoti.

Sistema bus lanksti, nes galės būti siaurinama ar išplečiama. Kasmet bus peržiūrima ir daromos pataisos (aukštyn ar žemyn) atsižvelgiant į šias aplinkybes: priešų grėsmė (padidėjo ar sumažėjo), technologiniai pasikeitimai pačioje sistemoje, pažanga derybose siekiant ginklavimo sistemos ar susiaurinimo. Bus prašoma paskirti pinigų tyrimams, nes sistema bus vis tobulinama. Visos sistemos įrengimas atseisias apie 7 milijonus dol. Pagal numatytą statybos tempą, kasmet reiktų skirti maždaug po vieną milijoną dolerių.

Tiems, kurie priekaišiojo, jog sistemos pradėjimas statyti paskatins naują apsiginklavimo bangą, prezidentas atsakė, kad sistema tarnauja ne puolimui, bet tik išimtinai apsigynimui, to dėl nėra pagrindo manyti, kad Maskva atsimestų nuo jau sutartų nusiginklavimo derybų. Ypač, kad ji pati tokią sistemą yra pradėjusi prie Maskvos statyti. Jis, visų nustebimui, pranešė, kad ir su Maskva apie tai kalbėta, ir gautas įspūdis,

jog ten visas reikalas supras tas teisingai.

Prez. nemano, kad kongrese nebus sutikta pasipriešinimo, ypač senatė, bet bus gautas pritarimas, kai visi su viskuo gerai susipažins ir įsigilins. Svarstymai senatė suksis aplink dvi svarbias komisijas: užsienio reikalų ir krašto apsaugos. Šios pastarosios pirmininkas jau pasisakė už sistemos įrengimą, todėl turės sumažėti ir sen. Fulbrighto noras organizuoti pasipriešinimą. Tuo labiau, kad padarius pakeitimus atkrinta ir visa eilė priekaištų. Išgirdę prezidento paaiškinimus, karštieji opozicionieriai nusivylė, nes jau

viską buvo susidėję pirmajai ugniai atidaryti. Juos, žinoma, galėjo nustebinti ir toks rimtas klausimo pristatymas: nebuvo žvanginta ginklais, bet buvo iškelta tik teigiamoji sistemos paskirtis ir išimta iš jos viskas, kas primintų kokią agresyvinę brąvūrą. Niekas, greičiausiai, nemanė išgirsti ir tokio dalyko, kaip prezidento pranešimo, jog tuo reikalu ir su Maskva jau pasikalbėta. Šita proga buvo galima labai ryškiai pajusti, kad prez. Nixono darbo metodas labai skiriasi nuo kad ir dviejų paskutinių prezidentų: jokios poezijos, bet aiškus, metodiškas ir dalykiškas klausimo svarstymas. Jis atrodo sausas, bet neabejotinai veiksmingas.

Dėl Vietnamo kur nors slapta dirbama Kitaip nesuprantamas Nixono delsimas

Washingtonas. — Demokratai vadas senatė Mansfield ėmė jaudintis, kad prez. Nixonas dar nepasirodė su savo Vietnamo politika, bet vis tebevaikšto prez. Johnsono nubrėžtu keliu, nors ir tuo keliu niekur nejudama pirmyn — taikos derybos tebėra įstrigusios ir dar nieko nedavusios, kovos lauke komunistų pusė ne tik kad karo veiksmų nesumažino, kaip buvo tikėtasi, bet vėl sustiprino naujais miestų apšaudymais.

Prez. Nixonas buvo žadėjęs kaip nors už tai atkeršyti, bet paskutinę spaudos konferenciją, prieš tai išklauses ką tik iš Vietnamo grįžusio krašto gynybos sekretoriaus Lairdo pranešimo, jis visai aiškiai davė suprasti, kad jam labiau rūpi ne kas dedasi Vietname, bet kas vyksta Paryžiuje. Jis yra pasirengęs mokėti kiekvieną protinę kainą, kad tik gautų Amerikos garbės nepažeidžiančią taiką, su sąlyga, žinoma, kad tas žaidimas ilgai nesitęsytų ir komunistų ofensyva Vietname perdaug toli nenuėitų. Iš to aišku, kad kur nors vyksta tuo reikalu slapti kontaktai.

Naujos šviesos tuo reikalu gali įnešti žinia, kad Kinijos komunistai, po susikapojimo su rusais prie Ussuri upės, sustabdė per Kiniją į Hanojų vežamas Rusijos karo medžiagas. Kad tikrai sustabdė, liudija prancūzų kompartijos šauksmas, kad Sovietų siuntų Vietnamui sustabdymas yra kriminalinis brolio išdavimas.

Po ta žinia gali slėptis dvi skirtingos situacijos, bet vedančios prie to paties tikslo. Viena, ji gali liudyti, kad tai yra Mao kerštas Hanojui už jo sudėdimą su Maskva (teigiama, kad taip tikrai jau esą). Antra, rusai galėjo tyčia kaip tik dabar išprovokuoti susišaudymą Kinijos pasieny, kad sutirštintų padėties rimtumą erdvėje ir tuo prisidengus paspaustų Hanojų nedelsiant susitarti su Amerika Paryžiuje. Prez. Nixonas tos pagalbos iš Maskvos yra prašęs. Vienaip ar kitaip būtų, jis bus jos ir susilaukęs, nes Hanojus be Rusijos karinės pagalbos ilgai kariauti negali. Ir sen. Mansfieldo "susirūpinimas" gali būti dalis maskuojančio žaidimo.

Bestuburiai liberalai

Kai tik kokiame bolševikui užmينا nors ant mažojo piršto valstybės dep. vizų skyrius, protesto organizatorių tarpe visada atsiranda istoriku vadinamas Arthur Schlesinger, Jr. Tie

protestai visada eina liberalizmo vardu, nors tas jų liberalizmas dažnai yra tik istorijos falsifikavimas arba ne jų naudai kalbančių faktų slapstymas.

Pereitą savaitę Schlesingeris vėl buvo labai veiklus New York'e, rinkdamas rašytojų, knygų leidėjų ir kitokių rašto žmonių parašus paremti reikalavimui, kad būtų pašalinti iš imigracijos įstatymo visi nuostatai, draudžią įsileisti Amerikon asmenis, kurie aktyviai nusiteikę prieš Amerikos valstybinę ir visuomeninę santvarką. Ta pačia proga buvo ir planuojama, kaip geriau palenkį kongresą tą įstatymą pakeisti.

Audra ši kartą sukelta ryšium su vizos nedavimu, Meksikos rašytojui Carlos Fuentes, kuris norėjo išlipti Puerto Rico saloje. Tas asmuo yra ne tik rašytojas, bet ir aktyvus bolševikinis propagandistas Lotynų Amerikoje.

Schlesingerio kliekai ranką tame reikale jau ištiesė ir sen. Fulbright, atkreipęs į tą reikalą valstybės ir teisingumo sekretorių dėmesį. Prašydamas paaiškinimo dėl vizos nedavimo Fuentes, senatorius pasako ir savo nuomonę, kad užsienio

Suardęs seną geležinkelį, Izraelis įsisitprino prie Suezio kranto

Tel Avivas. — Izraelio siena su Egiptu išilgai Suezio kanalo yra 103 mylių ilgumo. Tik per Suezą persiritus galima suskaldyti Sinajaus pusiasalio erdvę ir sumaišyti Izraelio gynybą. Todėl aišku, kad įsisitpinimai prie kanalo yra pirmieji Izraelio rūpestis. Kadangi Izraelis negali ten į smėlį sukasti tiek vyrų, kiek jų turi Egiptas, tai reikėjo visa pakrante padaryti tokius įtvirtinimus, kur galėtų saugiai pasislėpti mažas būrys vyrų su visais savo ginklais ir iš ten atmušti priešą.

Per 1967 m. karą egiptiečiai paliko dykumoje daug visokio karinio turto. Kas tinkama naudoti, buvo išvežta Izraelin, lauzas panaudotas bunkeriams įrengti. Kai pereitą rudinį egiptiečiai pirmą kartą stipriai apšaudė tuos žydų įsisitpinimus artilerijos sviediniais, jų stiprumas pasirodė menkas. Padaryta išvada, kad reikia storų medžių ir geležies sijų.

Bet dykumoje medžių nėra, geležies sijos brangus dalykas, nes reikia atvežti iš užsienio. Ir čia, kaip daugely žydus liečiančių anekdotų, atsirado vienas išimtingas, kurs čia pat surado ir medį ir geležį. Tas netikėtai surastas sandėlis buvo geležinkelis, kurį britai nutiesė I pasaulinio karo metu nuo Kairo iki Jeruzalės per Sinajaus dykumą. Viduržemio jūros pakraščiu. Nuo Quantara iki Izraelio sienos geležin-

kelis buvo suardytas, gi pabėgiai ir bėgiai sudėti į naujai pertvarkytus bunkerius. Dabar jau buvo kaip panaudoti ir smėlio maišus perdangoms. Tvirtinama, kad tų bunkerių dabar nebėgi išeiti joks Egipto turimas ginklas. Tais bunkeriais dabar esą apsaugoti ne tik Suezio kanalą saugoją Izraelio kariai, bet ir visi jų ginklai bei susisiekimo priemonės. Pasirengimas sako, kad greit nesirengiama iš ten trauktis.

Kai pereitą savaitgalį Egiptas atidarė per kanalą stiprią ugnį į žydų pozicijas, paskui vėl kartojo kelias dienas, tikslas buvo labai rimtas — bandyta griauti įsitvirtinimus bent tose vietose, kur jie, manoma, nebuvo dar pabaigti. Rezultatai buvę menki. Žmonių aukų Izraelis kaip ir neturėjęs. Bet jam buvo gera proga vėl apšaudyti ir padegti Egipto naftos valyklas, esančias Suezio mieste pietiniame kanalo gale. Vėl kliudyti įrengimai ir tankai — sandėliai. Ta pačia proga žuvo ir Egipto štabo viršininkas, kurį Izraelio šovins surado vadovybės bunkery.

Prie Suezio kanalo ir tarp Suezio ir Kairo esančios 6 ar 7 Egipto divizijos, Izraelis gi savo pusę ginąs su maždaug viena divizija, bet jo kariai vada esą ramūs, nes egiptiečiai dar negalį nė bandyti per kanalą keltis. Izraelio gi pozicijos ir ugnis vis dar stiprinami.

Pasitraukė kard. Frings

Koelnas. — Tas, kurs artimo meilę pradėjo praktikuoti namie, o paskui ją išplėtė į tris kontinentus, jau užleido vietą ir darbą jaunesniam savo įpėdiniui. Tai Koelno arkivyskupas kardinolas Juozas Frings.

Jis atsiseikino su vyskupi ja vasario 23 per iškilmingas pamaldas Koelno katedroj, iš kurios ne taip seniai palydėjo amžinybėn savo ilgametį draugą, Vokietijos kanclerį dr. K. Adenauerį. Jo vieton Koelno arkivyskupu paskirtas iškliol jo koadjutoriumi buvęs prof. J. Hoeffner, seniau Muensterio vyskupas. Kard. Frings jau yra sulaukęs 82 metų ir yra beveik aklas. Vatikano II susirinkime priklausė pažiūrijų katalikybės vadovų grupei.

Iškilnėse katedroj Lotynų Amerikai atstovavo Čilės kardinolas Rau Silva, Afrikai — arkiv. Joan Zoa iš Kamerūno, Azijai — apaštališkasis administratorius iš Pakistano. Kodėl tie asmenys ten atsirado?

Jie atvyko ta proga padėkoti kard. Frings, ir per jį visai vokiečių tautai, už jų kontinentų neturtingiems žmonėms teikiama pagalbą per "Misereor" organizaciją, kurios kūrėjas, globėjas ir širdis buvo kard. J. Frings. Toji Vokietijos katalikų organizacija telkia aukas rinkliavomis ir jas dalina ūkiškai atsilikusiuose kraštuose neturtingųjų bendram ir profesiniam švietimui remti, miestų biednuomenei padėti ant savų kojų atsistoti, ūkininkams daugiau iš savo žemės naudoti. Pagalba dalinama tiesiog, ne per vyriausybes. Per 10 metų tos organizacijos parama bū-

Kard. J. Frings

vo vykdomi 6,400 projektų ir išleista 556 mil. markių (apie 140 mil. dol.).

"Misereor" yra didžiausia pasaulyje privati organizacija, teikianti pagalbą ūkiškai atsilikusiuose kraštuose.

Patys vokiečiai, ypač senesnieji Ruhr krašto miestiečiai, atsimena kard. Fringsą iš tų laikų, kada tuojau po karo šimtai tūkstančių vokiečių sugriautame krašte ieškojo maisto juodoj rinkoj ar vaikščiojo aplink turtingųjų okupantų prekius traukinius, tykodami pasigauti anglies gabaliuką. Kada pasigirdo juos smerkiančių balsų, kard. Frings taip juos nuramino: "Aš netikiu, kad tokiais veiksmais lauzomi Dievo ar žmonių įstatymai, kada tai reikalinga gyvybei palaikyti tokius sujaudintais laikais". Kai reinlandiečiai ką nors tokiu būdu susimedžiodavo, jie taip pajaukavo: Ich habe es geFrinst.

— Sovietų Rusijai pasakyta, kad komunistų vykdoma ofensyva P. Vietname susilauks atkerčio už miestų apšaudymą raketomis. Tai buvęs ženklas, kad Maskva gali padėti tą reikalą sutvarkyti, jei to panorėtų. Vietnamo komunistai Paryžiaus derybose pradėjo tyčiotis iš amerikiečių kalbų, jog reikia pereiti prie slaptų derybų, kad su komunistais galėtum greičiau susikalbėti. Patarta amerikiečiams nuo tų pasakų atsirekti ir pasakyti viską viešai, jei turima ką nauja pasakyti.

Nauja PLB valdyba

Stasys Barzdukas kovo 15 Clevelande išrinktas naujuoju Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Kiti valdybos nariai: vykd. vicepirm. dr. A. Butkus, sek. - ižd. A. Gailiūsis, vicepirm. informacijai A. Laikūnas, Kultūros tarybos pirm. dr. A. Nasvytis, švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas, vicepirm. visuomeniniam reikalams dr. H. Brazaitis, vicepirm. jaunimo reikalams M. Lenkauskienė, vicepirm. finansams dr. V. Majauskas.

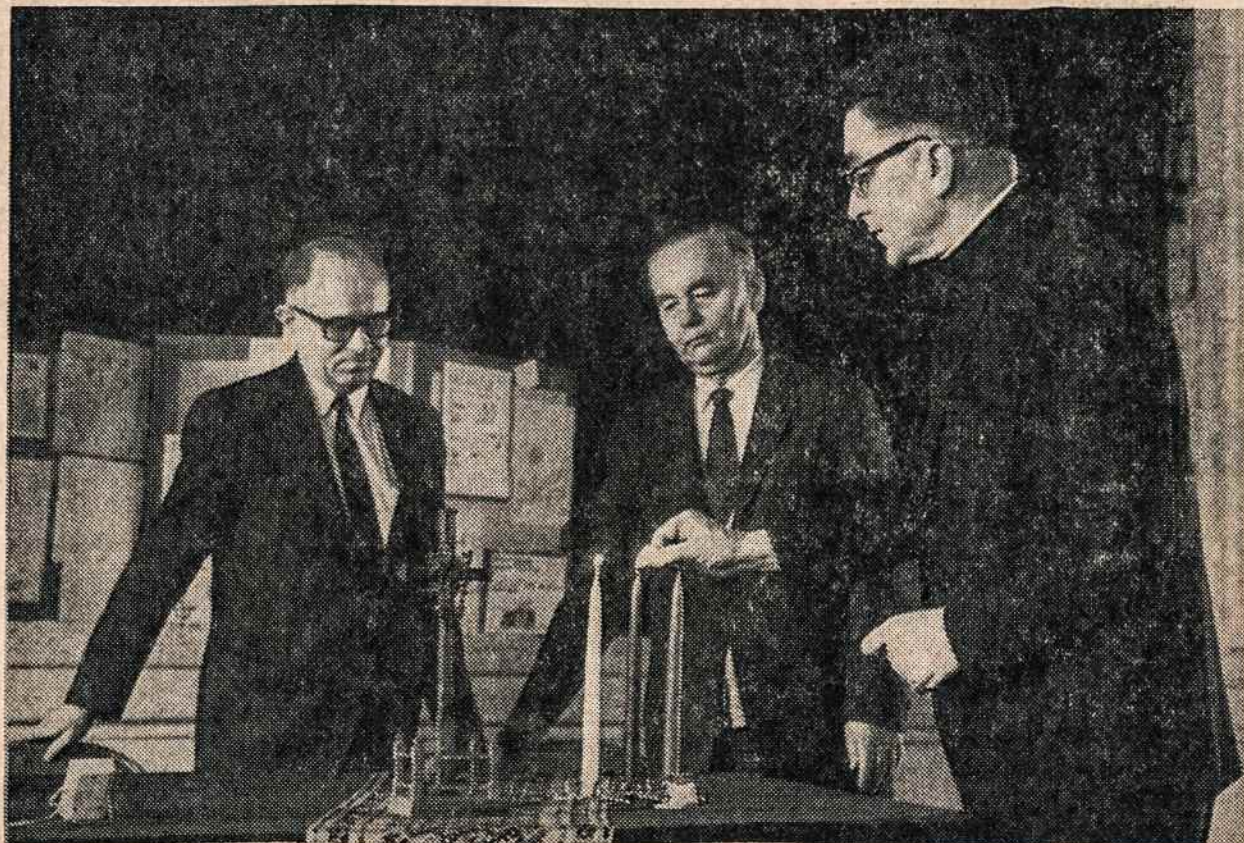
Tadžikus užklupo Maskvos satrapai

Maskva. — Tadžikų "respublika" pateko Maskvos nemalonen už šiuos "nusikaltimus": korupciją, gamybos ir kitokių žinių falsifikavimą, nacionalistinių ir mahometoniškų papročių pakentimą, žemės ūkio apleidimą. Tadžikų vadai buvo iškviesti į Maskvą ir nubausti: per metus liepta pataisyti visas klaidas. Bet kaip? Tą reikalą plačiai aprašė žurnalas Partijnaja Žizn, kuris jau pasiekė ir New Yorką.

Tadžikija yra Afganistano pasieny, kalnuota, sausa, bet yra uranijaus ir kitokių rūdų. Svarbiausias žemės ūkio gaminy yra medvilnė. Maskva įdėjo į tą šaką kiek pinigų drėkinimui pagerinti, bet šiaip jau ilgai nesidomėjo tuo tolimu kraštu. Dabar pradėjo statyti aliuminijaus ir chemijos fabrikus, gi jiems sukti — elektrinę. Tiesia ir geležinkelio šaką, nes reikia išvežti tų fabrikų gamybą.

Tokiose aplinkybėse Maskva labiau susidomėjo tadžikų gyvenimu ir veikla, ir rado labai daug Maskvai nepatinkamų dalykų. Iš plačiai aprašytų trūkumų darytina išvada, kad ūkiniai toji "respublika" nėra toli nubėgusi nuo carinių laikų, gi ideologiniai dar blogiau — tadžikai pasilikę su savo tautiniais ir religiniais papročiais, nesuką sau galvos nė ateizmu nė marksizmu-leninizmu. Dėl tų tautinių ir religinių papročių bei dėl indoktrinacijos nebuvimo straipsnio autorius ypač daug ašarų lieja.

Tadžikai yra mahometonys ir giminingi persams.

Brooklyne kovo 15-16 vyko sėkmingas rytinio JAV pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas. Prieš simpoziumą kun. J. Pakalniškis uždega simboliškas tautinių spalvų žvakes. Stebi A. Radžius ir Pr. Pauliukonis.

Nuotr. R. Kisiellius

DAIL. LANIAUSKO KŪRINIŲ PARODA NEW YORKE

Ši savaitgalį, kovo 22-23, Kolumbo vyčių salėje Woodhaven rengiama Clevelande gyvenančio dailininko Rimo Laniausko kūrybių paroda. Tai jaunos kartos žmogus, dar tik ateinąs į meno pasaulį. Tuo pačiu visiem įdomu: kas jis toks, ką jis atveža mum, ką žada ateičiai?

Rimas Laniauskas yra gimęs Kaune 1937 birželio 15. Iš Lietuvos tremties keliu per Vokietiją su tėveliais atkeliavo į Ameriką. Keliaudamas mokėsi pagal savo amžių. Pradinį mokslą baigė Vokietijoje, toliau mokėsi JAV-se.

Būdamas benediktinų gimnazijoje, jau gavo stipendiją studijuoti meną šeštadieniais prie Clevelando Meno Instituto (Cleveland Institute of Art). Bai-

gęs gimnaziją, ir įstojo į tą institutą. Bestudijuojant teko iš-eiti į kariuomenę, kur praleido dvejus metus. Sugrįžęs gavo stipendiją — Cooper School of Art Clevelande. Stipendiją pasinaudodamas, jis meno mokslus baigė 1963. Mokyklos baigimo parodoje jis gavo pirmąją ir antrąją premiją už savo darbus.

Baigęs meno studijas, pradėjo dirbti American Greeting Co. Clevelande. Dirba ten ir dabar kaip piešėjas.

Dalyvavo parodose

Su savo tapybos kūriniais jis dalyvavo eilėje parodų. Jo paveikslų buvo išstatyta Butler Museum of American Art Youngstown, Ohio, Exhibit VII, American Greetings Juried Traveling Show New Yorke,

Balzeko muziejuje ir meno galerijoje Chicagoje, Amerikos akvarelistų draugijoje New Yorke, Driftwood ir Circle galerijose Clevelande bei kitose įvairiose lietuvių ir amerikiečių parodose.

Išėjęs jau grynai amerikiečių mokyklą, ir jai ir atstovauja, kurdamas modernius abstrakčius paveikslus.

Visuomeninėje veikloje

Kai jaunieji traukiasi ir šalinasi iš visuomeninės lietuviškos veiklos, dail. Rimas Laniauskas yra uolus visuomenininkas.

Jis dvejus metus labai sėkmingai vadovavo Moksleivių Ateitininkų Sąjungai. Labai dažnai pats skraidė lėktuvais, lankė kuopas ir sustiprino są-

jungos veiklą. Jis suorganizavo pirmuosius vadų kursus žiemomis metu Dainavoje, ir kursai pasižymėjo griežta tvarka, tiesiog perkrauta dienotvarka, dideliu reikalavimu. Kursai davė tikrai teigiamus rezultatus.

Atbaigęs darbą su moksleiviais, Clevelande jis vadovauja jaunimo komitetui, kuris ryžtasi ginti religijos persekiojamą Lietuvą. Savo planuose yra labai daug užmanę, net popiežių pasiekti.

Naujas "I LAISVĖ" numeris

"I Laisvė" žurnalo naujas numeris pasiekia šiomis dienomis prenumeratorius ir platintojus. Jis išsena kiek pavėluotai. Ateityje žurnalas lankys prenumeratorius reguliariai.

Šis "I Laisvė" žurnalo numeris ir aktualus ir kartu įdomus. Jame rašo: kun. G. Kijauskas, S. J. (Lietuvių bendros atsakomybės žadinimas), duodamas pašnekesys su PLB valdybos vykdomuoju vicepirmininku Stasiu Barzduku (PLB pasirinko vidurio kelią), dr. Z. Ivinskis (Nepriklausomoms Lietuvos politinio gyvenimo raida ir lūžiai), dr. J. Grinius (Vilniaus ka-

tedros išpirkimas), dr. A. Razma (Organizuotinas lietuvių fondas politiniams reikalams), A. Budreckis (Karoso ir Adamkaus pralaimėjimo pamoka lietuviams), V. Vaitiekūnas (Laisvųjų bendravimas su pavergtaisiais), P. Narutis (parapijų vaidmuo tautinės gyvybės išsaugojime). Du laisvojo pasaulio lietuvių profesoriai yra surinkę įdomios medžiagos apie komunistų pavergtos Lietuvos dabartinę padėtį. Ta medžiaga skelbiama šiame "I Laisvė" žurnalo numeryje. Apžvelgiama ALT-bos ir Vliko veikla.

"I Laisvė" žurnalą leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai; redaguoja Leonardas Valiukas. Administratorių: Mr. Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Ave., West Covina, Calif. 91790. Prenumeratos mokėtis JAV ir Kanadoje 5 dol. metam.

Naujas Liet. Dienų numeris

Lietuvių Dienų sausio mėnesio numerį pateikta daug medžiagos ir gausių iliustracijų iš pirmojo lietuvių teatro festivalio Chicagoje; parodyti jo iškiliieji laimėtojai bei jų kūriniai. Reportažas plačiai iliustruotas veikalų scenomis.

Dr. Martynas Anyas studijėlėje prisimena Klaipėdos krašto prisijungimą prie Lietuvos 1923 sausio 15.

Literatūros dalyje paminėtas Anglijoje miręs poetas Aleksys Dičpetris ir spausdinama V. Kavaliūno apysaka "Fatalistas".

Pateiktos Los Angeles mieste surengtų politinių studijų savaitgalio lietuviškom problemom spręsti išvados.

Angliškame skyriuje tęsimas lietuviškųjų vardų kilmės nagrinėjimas, S.V.J. Naras.

V. Leskaitienė yra įteikusi tarpparlamentinei konferencijai, vykusiai Limoje (Peru), memorandumą Lietuvos Moterų Klubų Federacijos vardu apie sovietinį kolonializmą; atspaus-tas memorandumo angliškasis tekstas.

Mėnesinis žurnalas Lietuvos Dienos spausdinamas 4364 Sunset Boulevard, Hollywood, California 90029. Jo metinė prenumerata 8 dol. Parašiusiems siunčiamas numeris susipažinti — nemokamai.

Kad būtų linksniau...

Apdairumas

Senelis ilgus metus gydėsi nuo kurtumo ir staiga atgavo klausą.

— Visa jūsų šeima, tur būt, dabar labai džiaugiasi, kad tamsta atgavai klausą, — sako jam kaimynas.

— Tai kad jie, vaikeliai, nieko nežino, kad aš jau girdžiu. Aš jiems nieko apie tai nesakau.

Kodėl, seneli?

— Aš, vaikeliai, tik sėdžiu ir klausaus, ką mano giminė apie mane šneka. Labai įdomu. Dėl to aš jau net du kartus pakeičiau testamentą.

Pigiausio

Skotas sako kitam:

— Mano žmona nuėjo pas akių gydytoją.

— Tai gi tu pats akių gydytojas.

Taip, bet aš brangiau imu.

sudeda kitus, kuriuos dažniau matai.

Viešnage kioske skubinau baigti, — ko gero dar kas ims ir paprašys autografo, dar atskubės kažkada sutiktas ir užmirštas žmogus.

Atsisveikinom su mielu A. Sabaliausku, kuris pats šypsosi, ir jo akiniai šypsosi. Jis stovi ramiai, atsirėmęs į lentom išmūštą sieną. Stovi ir šypsosi.

(Bus daugiau)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

AR GALI LIGONINĖ ISDUOTI ŽINIAS?

Klausimas

Ar gali ligoninė išduoti bet kuriam asmeniui žinias apie joje gulėjusį pacientą be jo sutikimo?

Mano sesuo buvo mašinos sužeista, jai einant iš darbo namo. Teismo proceso metu mašinos vairuotojo advokatas išsitraukė visą eilę popierių (records) ir pradėjo teisme juos skaityti, įrodinėdamas, kad mano sesuo jau prieš tą įvykį sirgo tais simptomais, kuriais ji vėliau skundėsi.

Vienas dalykas mum neaiškus: kaip ligoninė galėjo išduoti jos sirgimo rekordus be jos

žinios. Kadangi tie rekordai buvo viešai teismo salėje skaitomi, tai mano sesuo jaučiasi labai įžeista. Ji nori žinoti, ką turėtų daryti ir kaip elgtis su ta ligonine, kuri išdavė rekordus apie jos ligos istoriją. Rekordai buvo panaudoti prieš ją ir ją nusikraudė, sukomplikuodami jos bylą.

Kadangi iki apeliacijos liko nedaug laiko, tai prašau atsakyti galimai greičiau.

Darbininko skaitytojas,
Illinois valstija

Atsakymas

Jokia ligoninė ir joks daktaras neišduoda paciento konfidencialiai suteiktų informacijų, be paciento raštinio leidimo (authorization). Esu tikra, kad ligoninė, kurioje gydėsi Tamstos sesuo, turėtų išduoti "rekordų" nėra išdavusi kitai pusei atstovaujančiam advokatui. Advokatas, matyti, skaitė iš vadinamųjų "interrogatories".

Kai byla atsiduria teisme, kiekviena pusė turi teisę "apklausti" kitą pusę. Toks apklaustinėjimas vadinasi "pre-trial discovery". "Apklausti" pusė privalo atsakyti į jai pateikiamus klausimus, jei tie klausimai surišti su įvykiu (pertinent). Atsakymai duodami "po priesaiką" (under the pains and penalties of perjury). Jie gali būti tam tikru būdu panaudojami vėliau, paties teismo eigoje.

Matyt, taip atsitiko ir Tamstos sesers byloje. Pavyzdžiui, kita pusė, atseit, kitos pusės advokatas, turėjo teisę paklausti Tamstos seserį (per jos advokatą), ar ji buvo anksčiau sirgusi ir kokio pobūdžio buvo ta liga. Matyti, kitos pusės advokatas sugebėjo tinkamai panaudoti tokiu būdu gautą informaciją.

Tokie klausimai ir atsakymai paprastai yra gaunami raštu (interrogatories arba "deposition" būdu). Aš nesu girdėjusi, kad ligoninė arba gydytojas pažeistų vadinamąjį "privileged confidential communication".

Darbininko skaitytojai New Jersey valstijoje

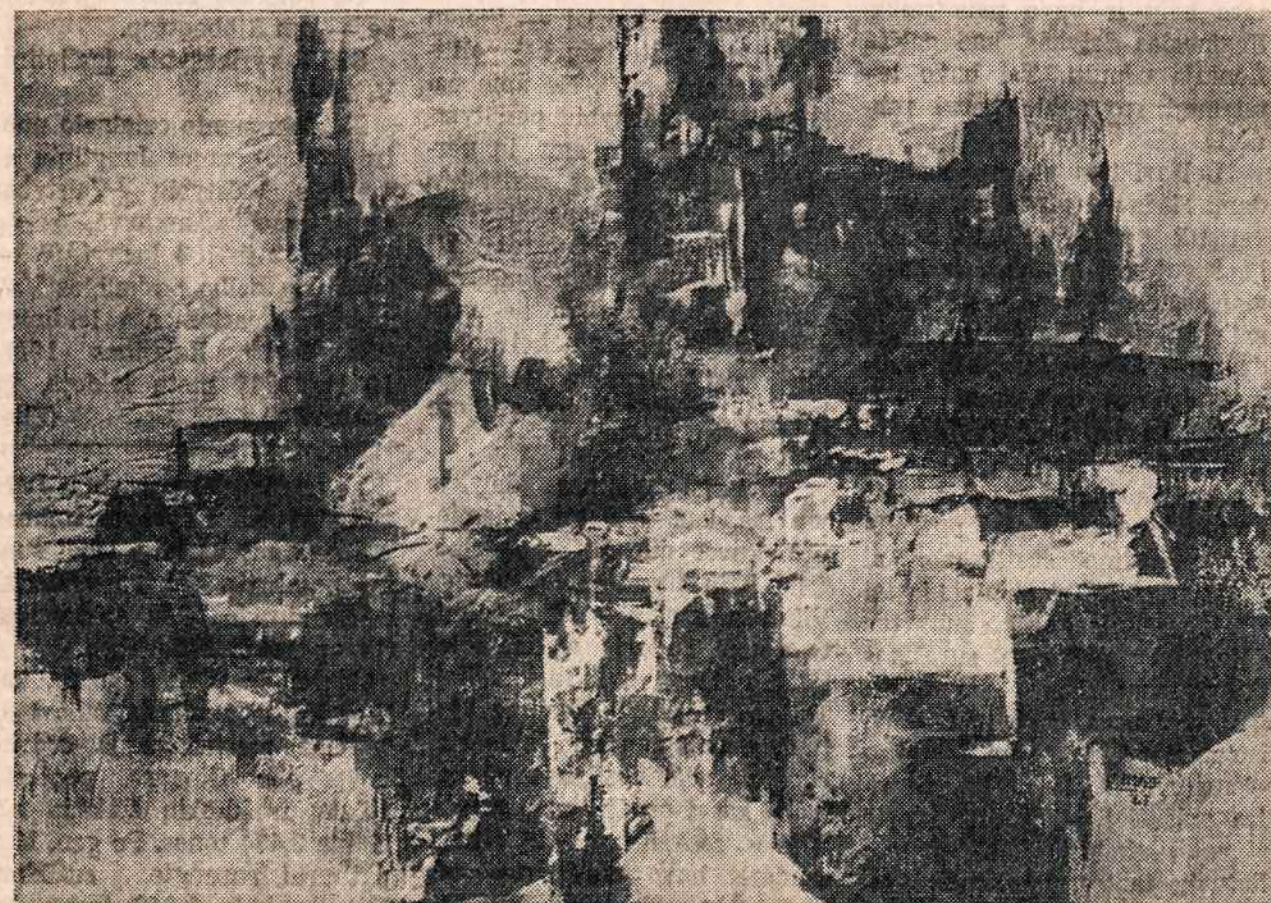
Patarčiau Tamstos sūnui susisiekti laiškų su Indiana valstijos Veterans Administration. Jei Tamstos giminaitis yra iš buvęs veteranų ligoninėje tokį ilgą laiką, — jie turės visą Tamstai rūpimą informaciją.

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai testis reikalingas jaunimas. Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvių jaunuosius tapti šv. Pranciškaus Azyječio sekejais. Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo. Norint informaciją, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

Ilgesys, dail. Rimo Laniausko paveikslas. Jo kūrybių paroda rengiama šį savaitgalį New Yorke (žiūr. 8 p.)

PAS ROCHESTERIO LIETUVIUS (3)

BAŽNYČIA IR SPAUDOS KIOSKAS

PAULIUS JURKUS

Tai buvo sekmadienio rytas. Atsidūrėm bažnyčioje. Seniau visur buvo vienoda, — vieno daiktas ramu ir saugu. Dabar — kas kita. Kiekviena bažnyčia turi savo staigmenų — vieni vienaip, — kiti kitaip mišias laiko, maišo kalbas. Gražioji lotynų kalba, kuri skambėjo taip mistiškai, nesuprantamai, kad jos vienos užteko užsisvajoti ir pasikalbėti su Dievu, dabar toji kalba išplėsta iš bažnyčios su daugybe senųjų papuošalų — puošniųjų altorių, ddekoracijų, žmogus apnuogino bažnyčią, kad ir pats būtų lyg nuogas toje susikaupimo valandoje.

Rochesteryje, tame mielam ir tolimam mieste, dar pasilikus lotynų kalba. Mišias pradėjo lotyniškai. Ar nenuostabu? Į tarpus kai kur paskaitė lietuviškai. Sūcūs vargonėliai, švelniai, lyg bijodami sudrumsti rimties. Pasigirdo moteriškas balsas. Tai gi, prie vargonų sėdi moteris. O tai labai reta.

Bažnyčia — stoginio tipo, visa erdvė išvystyta stoge. Šviesi, šviesiai išdekoruota. Turi kuklius vitražinius langus, kur sudėti spalvoti stiklai su keiliais ornamentais.

Prašytas vitražas

Žmonės nekreipia dėmesio į vitražus. Svarbu, kad šviečia, dar spalvota šviesa. O man vitražai yra ištisa parapijos, pragyventų kartų istorija. Kiekviena langa apžiūriu ir išskaitau senus iršius. Ten gi parašyta: Fundatorius šv. Jurgio draugija, Vytauto Didžiojo Klubas, dar koks kitas kunigaikštis, šventasis, draugijų draugijos, šeimos — Familija Daukantų ant prisiminimo sūnaus kareivio ir t.t.

Kiek tai senų ir įdomių daiktų

tų surašyta! Dar prieš karą, pirmąjį pasaulinį, kai tos draugijos knibždėte knibždėjo, jie kalbėjo senoviška kalba ir senoviškai rašė. Stačiai paprastai ir nuoširdžiai tokie žmonės išpažino savo tikėjimą ir į langus surašė savo brangiuosius asmenis. Buvo garbė ir pasididžiavimas, kad štai ilgai ilgai švies ten raidės su draugijos inicialais. Vos tik saulė patekės, kaip langai bus gyvi, kaip jų vardai ir pavardės švytės tol, kol saulutė nusileis. Taip yra, vitražai tarnauja tik dienai. Naktį jie nebyliai. Bet užtenka ir dienos, kad tų žmonių darbai būtų visiem suprantami ir matomi.

Skačiau ir Rochesterio vitražus. Ten iršiai buvo jau angliški, — draugijų, pavienių asmenų įtaisyti vitražai. Jų ornamentuose, kurie buvo viršutiniame židinyje, radau ir vyti, ir šv. Kazimiero lėlijas. Tai lietuvių bažnyčia, bažnyčios rožinių spalvų langai.

Išeinant iš prieangio, žiūrėk, — lietuviška spauda pardavinėjama. Ir Darbininką ten paskleidžia. Ar tik ne Tadukas Klimas, profesorius Klimo sūnus, Darbininką pardavinėja. Jaunieji knygnešiai, spaudos platintojai!

Po pamaldų visi užsuka į parapijos salę. Tai erdvus didelis namas su mokykla ir apatiniu aukštu, kur vyksta susirinkimai, užkandžiai.

Mūsų dėmesį pagavo stalo kampas, kurį matėm laiptų užsikime. Neiškenčiau ir pažvelgiau. Išvydau didelį didelį stalą, apdėtą lietuviškom knygom.

Spaudos kioskas

Tai spaudos kioskas. Retai rasi vietų, kur po pamaldų žmonės turėtų progos pama-

tyti lietuvišką knygą. Retai! Žmogus, kaip pati knyga, prisistato, savaime susidomi, na, ir kartais nusiperka. Jei nenusiperka, tai bent knygų pavadinimus paskaito. Ir tai yra šis tas — jis žino, kad tokios knygos jo laukia.

Knygų daug. Visokias. Tvarkingai sudėta, surikiuota. Pridėta ir plokštelių. Ir žmonės sustoja, susidomi.

Tą kioską tvarko Antanas Sabalis, didelio triušo žmogus. Reikia noro ir energijos atkelti kiekvieną sekmadienį, išdėti jas ant stalo, išdėti dailiai. Paskui surinkti, vėl sugrąžinti į dėžes ar lentynas ir pasakyti: palaukit, knygelės, kitą kartą jus nupirks. O tas kitas kartas dažnai yra labai ilgas laikas. O jis, tas Antanas Sabalis, kantriai kelia knygas iš sandėliuko ir vėl išdėsto ant stalo, kad jos šviestų.

Antanas Sabalis maloniai pasitiko ir tuoj parodė į mano knygą. Ką pasakysi — guli "Ant Vilnelės tilto". Mano parašyta, mano pailiuotuota. Net nejauku, kad štai tokioje daugybėje knygų pamatai savo knygą — intymią draugę.

Tuo metu kažkokia ponija nusiperka knygą ir paprašo autografo. O, tegu griusimas! Nė plaukų likučiai sudreba. Kiekvieną kartą, kai tenka kam knygą užrašyti, ar duoti autografą, kažkaip "susimaunu". Rašau ne tai, ką turėčiau rašyti. Braiža darosi kaip Egipto jero-glifai. — Reiktų kokius kursus paimti, kaip tokiu atveju pasi-elgti, kaip pasirašyti į dedikuojamas knygas. O gal yra koks "už akių institutas"?

Vis dėl to knygą pasirašiau, prisipažinau, kad mielą poniją tikrai pažįstu, — o vargė, jos prie geriausių norų neprisiminau. Tiek daug žmonių sutinki, o laikas — tas geriausias "grožio saliono" laikytojas — žmonės taip pagražina, kad jų nepažįsti. Laikas išima retai sutinkamus žmones, ir į jų vietą

Poetė Kotryna Grigaitė savo naujausius kūrinius skaitys Lietuvių Bendruomenės surengtame literatūros vakare kovo 22 d. Elizabethe. Nuotr. V. Maželio

Poetė O. Audronė savo kūrybą skaitys literatūros vakare kovo 22 Laisvės salėje Elizabethe, N.J.

Rašytojas Pranas Naujokaitis dalyvaus literatūros vakare kovo 22 Lietuvių Laisvės salėje Elizabethe, N.J. Nuotr. Ged. Naujokaicio

Vasario 16 Philadelphijoje

Vasario 23 dienos popietę Philadelphijos ir pietinės New Jersey LB apylinkių lietuviai ir jų draugai susirinko atšvęsti ir tinkamai paminėti Vasario Sešioliktosios.

Pennsylvanijos vicegubernatorius Raymond Broderick pats savo iniciatyva dalyvavo minėjime. Sužinojęs apie ruošiamas iškilmes Philadelphijoje, vicegubernatorius per advokatą Stanley Mankų pareiškė norą atsilankyti pas lietuvius. Atvyko lydimas Philadelphijos respublikonų partijos pirmininko William Devlin. Pasveikinęs susirinkusius, jis perdavė gubernatoriaus Raymond Shafer linkėjimus ir sausio 30-tąją pasirašytą proklamaciją. Atsisveikindamas vicegubernatorius pasisakė norįs kuo nors lietuviams padėti. Jam buvo paminėta rezoliucija, įtaigojanti valstybės departamentą ir JAV prezidentą iškelti Lietuvos pavergimo klausimą Jungtinės Tautos. Vicegubernatorius pažadėjo tą rezoliuciją remti. Šia proga reikia paminėti, kad toji rezoliucija pernai buvo pristatyta Pennsylvanijos senatė ir atstovų rūmuose jubiliejinių metų komiteto rūpesčiu. Tačiau, neturint įtakingesnio asmens užnugario, rezoliucija negavo eigos. Dabar tikimasi, kad, vicegubernatoriui R. Broderick raginant, rezoliucija praeis ir Pennsylvanijos valstybėje.

Pakvieta lietuvių dalyvauti radijo programoj

Philadelphijos Chamber of Commerce vykdomasis vicepirmininkas ir miesto tarybos narys, aktyvus visuomenininkas ir politikas W. Thacher Longstreth buvo kvietas pasakyti pagrindinę minėjimo kalbą angliškai. Jis apžvelgė Lietuvos istoriją bei įvykius, kurie privedė prie nepriklausomybės atgavimo ir nustojo. Prelegentas atkreipė dėmesį į nedėkingą geografinę Lietuvos padėtį tarp dviejų priešingų galybių. Pabrėžė, kad Lietuva turi pilną teisę į laisvę ir kad ateityje tautų federacijos sistema padės mažom valstybėm išlaikyti nepriklausomybę. Jis esąs tvirtai įsitikinęs, kad Amerikos lietuvių nepaliaujamas darbas bei rūpinimasis tautos reikalais ir kultūros išlaikymu padės vėl atgauti Lietuvai nepriklausomybę.

Pasibaigus minėjimui, W. T. Longstreth su žmona maloniai prisiminė praeitų metų jubiliejinių balių, kur ir buvo užmegzta pirma artimesnė pažintis. Jis pareiškė, kad lietuviai yra geriausiai organizuota etninė grupė. Savo komplimentus patvirtino pakviesdamas lietuvių dalyvauti jo vadovaujamoje radijo programoje, iškeliant ir padiskutuojant Lietuvos bylą.

Minėjime dalyvavo vicegubernatorius

Visos nuotraukos KAZIMIERO ČIKOTOS

Minėjime kalba Pennsylvanijos vicegubernatorius Raymond J. Broderick.

W. Thacher Longstreth, Phila. miesto tarybos narys, pasakęs minėjime pagrindinę kalbą angliškai.

Gera sėkla, krintanti į nevienodą dirvą

Minėjime patriotinę kalbą lietuviškai pasakė kun. Jonas Jutkevičius iš Worcesterio. Tai buvo tarsi tęsinys jo žodžių, pasakytų mišiose už Lietuvą Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, dalyvaujant organizacijom su vėliavomis ir gausiam skaičiui visuomenės. Kun. Jutkevičius savo pamokse sulgino mus, mūsų veiklą ir darbus Lietuvai su Evangelijos minima gera sėkla, krintančia į nevienodą dirvą. Mūsų pačių pasirinktas gyvenimas ar veiklos tikslas su-

žlugdas arba išugdas mums taip reikalingus žmones. Minėjimo kalboje kun. Jutkevičius ragino lietuvius būti ištikimais Dievo duotai kilmei; neužmiršti pareigos išmokyti vaikus tėvų kalbos ir puoselėti juose lietuvišką dvasią. Kvietė būti Lietuvos reikalų gynėjais, reaguojant į spaudą pataisomis, priminimais bei padėkomis, įgyjant Lietuvai draugų, sudominant įtakingus asmenis Lietuvos padėtimi. Prelegentas perspėjo, kad nepasiduotume apatijai, bet dar labiau išvystytume veiklą; anot jo, jei mes pa-

tys nedirbsim ir neieškosim būdų padėti Lietuvai, tai svetimi už mus to neatliks.

Koncertinė dalis

Koncertinę minėjimo dalį, su pasisekimu padainuojant visą eilę liaudies dainų ir kelis lietuvių bei svetimų kompozitorių veikalus, atliko New Yorko vyrų choras, vadovaujamas muziko Vytauto Stroliaus, kuris, nežiūrind didelio širdies skausmo, nustojus garbingo ir brangaus tėvelio, vis tiek atvyko diriguoti. Programą pajavairino tautinių šokių grupė "Žilvinas" ir šeštadieninės mokyklos šokėjai "Šarūnas".

Programos sudarytojai ir tvarkytojai

Minėjimą atidarė Philadelphijos LB pirm. Algimantas Gečys. Amerikos himną giedojo solistė Ona Salčiūnienė. Invokaciją sukalbėjo prel. dr. V. Martusevičius. Zuvusieji už laisvę buvo pagerbti vyrų chorui giedant "Tėve mūsų". Programą pranešinėjo Virginija Majauskienė—lietuviškai, Gabrielius Mironas—angliškai. Amerikiečius svečius pristatė ir su jų veikla su pažindino (anglų ir lietuvių kalbomis) advokatas Stanley Mankus. Vyrų chorui ir solistei akomponavo Anelė Kaulinytė. Programą sudarė ir rūpestingai tvarkė jos eigą Vincas Salčiūnas.

Laisvinimo reikalui aukų buvo surinkta arti dviejų su puse tūkstančio. Buvo perskaitytos ir priimtos rezoliucijos.

Po minėjimo Sv. Andriejaus parapijos salė įvyko bendra vakarienė, dalyvaujant dvasiškijai, programos dalyviams, o ganizacijų atstovams, jubiliejinių metų komiteto nariams ir visuomenei.

Atgarsiai amerikiečių spaudoj

Du pagrindiniai Philadelphijos dienraščiai ir katalikų savaitraštis išidėjo vedamuosius straipsnius, kur šalia minėjimo aprašymų buvo ir šokėjų nuotraukos. "The Catholic Standard and Times" aprašė sunkią Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Ragino visus katalikus atkreipti dėmesį į ten tebevykstantį Bažnyčios persekiojimą ir todėl būti atsargiais komunistų ir krikščionių pokalbiuose. "The Evening Bulletin" apžvelgė Lietuvos istoriją, dabartinę padėtį ir Sovietų Sąjungos sutartį su nacijais. Laisvę ir nepriklausomybę vertina amerikiečiai, turi pa-

Kun. Jonas Jutkevičius, minėjime pasakęs pagrindinę kalbą.

Vėliavos pamaldose šv. Andriejaus bažnyčioje

Nuotr. V. Gruzdiū

Minėjimą pradedant, žodį taria LB apylinkės ir jubiliejinių metų komiteto pirm. Algimantas Gečys. Šalia — New Yorko Lietuvių Vyrų choras.

simokyti iš Lietuvos liūdno likimo. "The Philadelphia Inquirer" vedamasis stipriausiai pasisakė prieš Sovietų Sąjungos vykdomą viešą genocidą ir kitas skriaudas lietuvių tautai. Straipsnis kvietė Jungtines Tautas į tai atkreipti rimtą dėmesį.

Minėjimas liuanistinėj mokykloj

Vinco Krėvės vardo LB šeštadieninė liuanistinė mokykla nepriklausomybės šventę minėjo su sava programa vasario 22.

Tą šeštadienį mokykloje buvo tik dvi pamokos. 12 val. visi rinkosi į Sv. Andriejaus parapijos salę. Sugiedojus "Marija, Marija", mokyklos vedėja Reda Ardienė pasveikino mokinius, mokytojus, tėvus ir senelius. LB pietryčių apygardos pirm. Balys Raugas pasakė kalbą, įteikdamas mokyklai iš Lietuvos atstovybės Washingtono atvežtą žvakę, kaip laisvės simbolį. Jubiliejinių metų komiteto narys Juozas Ardyas papasa-

kojo kelis nuotykius iš savo partizanavimo laikų Lietuvoje 1941 metais. Jis kvietė vaikus įsiamoninti, kad jie yra drąsios tautos sūnūs ir dukros ir kad Vasario Sešioliktoji yra didžiausia lietuvių šventė.

Pasirodymų programą pravedė aštuntokės Rasa Ardytė ir Laima Surdėnaitė. Darželio vaikai su I skyriaus pagalba atliko šokį su trispalvėmis; I ir II skyriai pasirodė su grupinėmis deklamacijomis; III skyrius suruošė lietuviškomis temomis piešinių parodą, kiekvienas mokinis paaikšino savo kūrinį; IV skyrius paskaitė savo rašinėlius apie kelionę į Lietuvą; V ir VI skyriai atliko įdomų vaizdelį su raidėmis; VII ir VIII skyrius mokiniai skaitė savo kūrybos rašinėlius ir eilėraščius. Toliau buvo šokami tautiniai šokiai ir dainuojamos dainos. Po programos įvyko rūpestingai mamyčių paruoštos vaišės susirinkusiems.

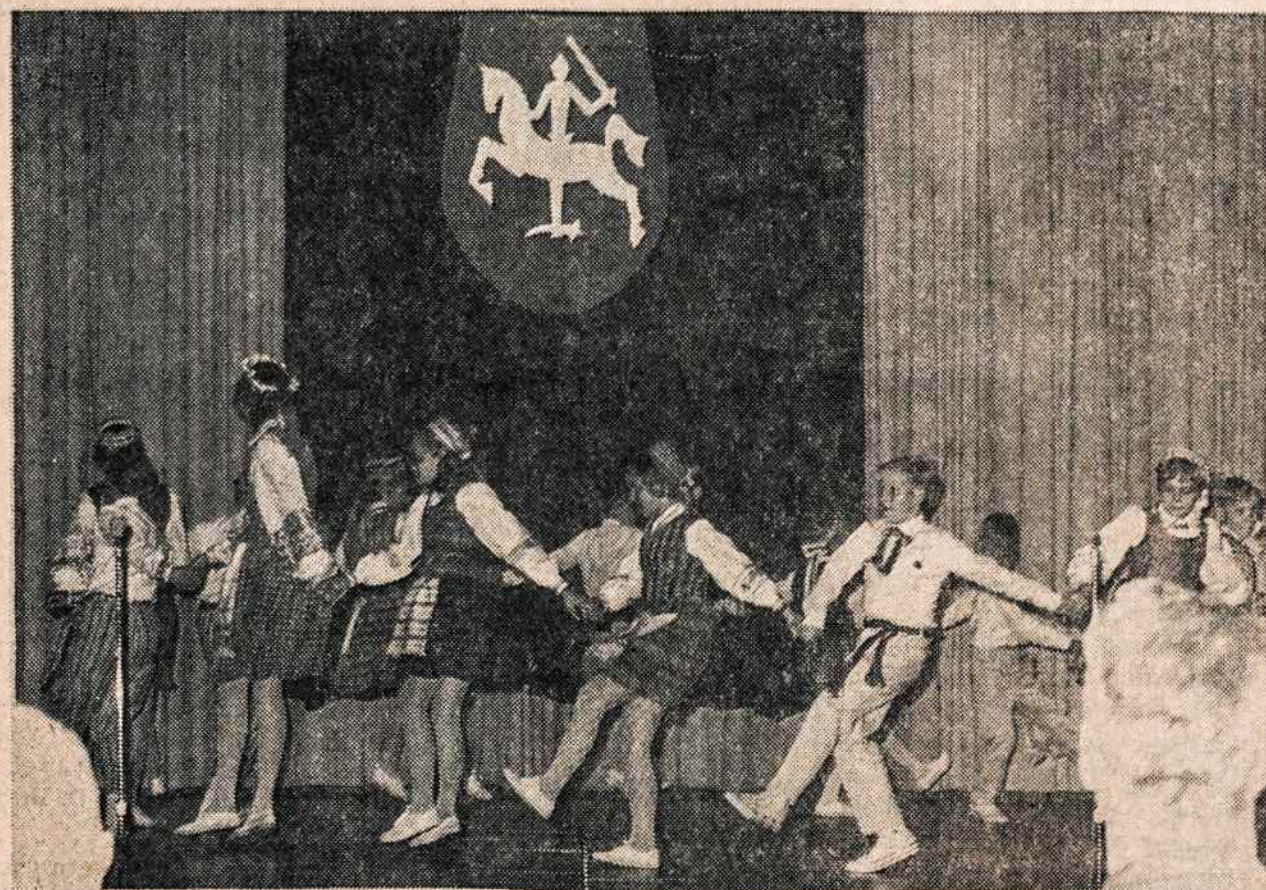
S.M.J.

Invokaciją skaito prel. dr. Vytautas Martusevičius.

Amerikiečių svečius pasitinkant. Iš k. į d. Juozas Ardyas, Rima Mironienė, Algimantas Gečys, Rima Salytė, Robertas Bačkauskas, Teresė Gečienė, Charles Cheledinas, Penn. vice-gub. Raymond J. Broderick, Sniegutė Jurskytė, Anthony W. Novositis, Phila respublikonų pirmininkas William Devlin, Danutė Muraškaitė, Phila. miesto tarybos narys W. Thacher Longstreth su žmona ir Stanley Mankas.

V. Krėvės šeštadieninės mokyklos šokių grupė "Šarūnas šoka minėjimo metu.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Mokytojų studijų dienos praėjo darbingai ir geriau nei buvo tikėtasi. Apie tai bus kitam Darbininko numeryje.

Dail. Rimo Laniausko paroda rengia specialus komitetas, kurį sudaro: Renata Alinskienė, Irena Dičpinigaitienė, Filomena Ignaitienė, Gina Kudžmienė, Aušra Sabalienė ir Loreta Vainienė. Paroda bus ši savaitgalį, kovo 22-23, Kolumbo vyčių salėje Woodhavene.

"Miegančiosios gražuolės" vaidinimas, suvaidintas Maironio šeštadieninės mokyklos kovo 15, praėjo sklandžiai ir patraukliai. Žmonių buvo prisirinkę beveik pilna salė. Vaidinimą stebėjo ir mokytojų konferencijos dalyviai ir pasidžiaugė gražiais kostiumais, vaikų sklandžia kalba, spalvingu pastatymu. Veikalas buvo kartotas, pirmą kartą jis buvo suvaidintas sausio 19 toje pačioje salėje.

L.B. Woodhaveno apylinkės metinis susirinkimas įvyks kovo 22 d., 8 val. vak. lietuvių atletų klube, 1332 Halsey St. Brooklyn. Bus renkama nauja valdyba, atstovų rinkimas į apygardos suvažiavimą ir kiti reikalai. Valdyba.

Williamsburg sekcijoje, netoli Apreiškimo bažnyčios, išnuomojamas trečiame aukšte butas iš 4 kambarių su modernia virtuve ir apšildymu, už labai prieinamą kainą. Pageidaujama lietuviška šeima, nes visas namas apgyventas lietuvių. Telefonas (212) SP 6-3843.

Reikalingas siuvėjas-tailor. Už valandą moka 3.50 dol. Krautuvė ir siuvykla turi oro vėsinimą. Gražus miestelis, arti jūra. Kreiptis telefonu: (201) 462-7662, arba rašyti: Charles, 37 East Main St., Freehold, N. J., 07728.

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmokyti ir interesuotis apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pageidaujama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

N.Y. lenkų laikraštis — Nowy Swiat — kovo 1, šeštadienį, antroje dalyje, kuri skirta kultūriniam reikalui, įsidėjo apie pusę puslapio įvairios medžiagos, skirtos Vilniui ir Kaziuko mugei. Spausdinamas eilėraštis apie Vilniaus katedrą, Kaziuko mugę. Įdėta iliustracijų, panegirikos Vilniui. Tame pačiame laikraštyje eina platonika studija apie musulmonus Lenkijoje. Autorė Barbara Truchan, rašydama apie senuosius laikus, plačiai prisiminė ir musulmonus Lietuvoje. Visus šio laikraščio numerius Darbininkui atsiuntė Darbininko skaitytoja E.J.

Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje 40 valandų atleidai pradedami kovo 23, sekmadienį, per sumą ir baigiami kovo 25, antradienį, 7:30 val. vak. Pamaldas bus šia tvarka: mišios ir pamokslas pirmadienį ir antradienį 9 val. ryto. Mišparai ir pamokslas sekmadienį, pirmadienį ir antradienį 7:30 val. v. Pamokslus sakys tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M. Bus svečių kunigų ir tuo pačiu gera proga be eilutės atlikti išpažinti prieš Velykas.

Prof. Oscar Halecki, lenkų meno ir mokslų instituto garbės prezidentas ir buv. Fordhamo ir Columbijos u-tų profesorius, kovo 21, penktadienį, 7:45 val. vak. kalbės Kosciuszko Fondacijos patalpose, 15 E. 65th St., New Yorke apie Liublino uniiją ir Europos taiką.

Barbora Tamašauskienė, sulaukusi 77 m. amžiaus, mirė vasario 22. Laidotuvėmis rūpinosi Petro Sorgelio šerminė. Velionė palaidota vasario 25 Amersterdamo, N. Y., iš šv. Kazimiero parapijos bažnyčios. Prieš daug metų atvykus iš Lietuvos, velionė tai parapijai priklausė, ten ir ištėkėjo. Per tris dienas velionės palaikus aplankė daug draugų ir parapiečių. Užprašė daug mišų, sudėjo daug vainikų. Gedulingas mišias aukėjo kun. A. Grigaitis, kun. B. Gustas, kun. airis ir kun. J. Gurinskas, New Yorko Aušros Vartų parapijos klebonas. Į šv. Kazimiero kapines palydėjo kunigas A. Grigaitis ir kun. J. Gurinskas, o taip pat didelis būrys giminių ir pažįstamų. Parapiečiai stebėjosi, kaip pamokslas ir kitos apeigos buvo gražiai atliekama lietuvių kalba. Nuliūdime liko vyras Jurgis, sūnus Jonas, sesuo Antanina Trumpa Montrealy, Lietuvoje sesuo Nastutė Andriukaitis, brolis Mykolas, keletas pusseserių Chicagoje ir kitur. Ta pačia proga vyras Jurgis ir sūnus Jonas dėkoja kunigam ir laidotuvėse visiems dalyvavusiems bei kuo nors prisidėjusiems.

Dail. Rimas Laniauskas, kurio paroda vyksta šį savaitgalį Kolumbo vyčių salėje — 86-22 85th Street, Woodhavene.

Iš "Miegančiosios gražuolės" vaidinimo, kuris buvo pakartotas kovo 15 Apreiškimo parapijos salėje mokytojų konferencijos metu. Nuotraukoje — karaliaitė ir karalius. Nuotr. R. Kisieliūš

NEW YORKO SKAUTŲ SLIDINĖJIMO DIENOS

Mėgėjų slidinėti iš lietuvių vis daugiau pridrygsta. Baltasis žiemos sportas apipila retu džiaugsmu ir jį gali patirti tik tas, kuris, tinkamai apvaldęs slidžių techniką, atsiduria ant kalno viršūnės. Prieš akis gamta atskleidžia savo tyrą grožį. Sniego vata apdribe medžiai snaudžia dangaus žydrinę, padykės vėjas blaško i guoli dar nespėjusias ištūpti snaiges, velia jas virš baltosios dangos, tarytum mažutis smėlio sukūrys dykumoj. Slidininkas aktyviai dalyvauja žiemos pasakoj — ar palengva vingiuodamas miško taku, ar vėju švilpdamas skradžiai žemyn.

New Yorko vyr. skaučių draugovė sužibo skaidria mintimi surengti savaitgalinę slidinėjimo išvyką. Pasakyta — padaryta. Kovo 8 tėvai suvežė savo skautiškąjį atžalyną, kai kurie vyresnieji skautai ir skautės patys, pačios nuvairavo į šiaurinį Catskill.

Pirmąją dieną slidinėta Belle-

ayre. Populiari vietovė buvo kimštė prikimšta, ir prie kėdžių, kurios vežė į viršų, tiesėsi ilgos eilės. Betgi pasiekus aukštybes, žmonių masė išsibarsdydavo ir erdvių sniego plotų visiem pakako. Pradedantieji kapstėsi žemai, dėstė savo pirmuosius žingsnius su slidėmis, ir tryško šypsena, kai pavykdavo vienas ar kitas teisingas judesys. Daugiau įgudę būrėsi prie kėdžių, kurios kildino i pačią viršūnę. Ten, pagal sugebėjimo skalę, rinkdavosi statesnius ar daugiau nuolaidžius takus.

Kartų skirtumas, dabar populiarius, buvo išdiles — amžius nesvarbu, tik sugebėjimai, palydimi nuostaba ir noru tiek pasiekti. Vyresnieji nebuvo atsilike, bet daug kur galėjo jaunosius pamokyti. Viena pradedančiųjų po dienos įtempto darbo prisipažino, jog niekad netikėjusi, turinti tiek daug paslėptų raumenų, kuriuos tik dabar pajutusi.

Vakarop latvių karo veteranų Rota erdviam kieme išsirikiavo daugiau kaip 20 automobilių, ant kurių stogų ilsėjosi sniegu nupurkštos slidės. Iš viso sugūžėjo 75 asmenys. Didžioji duoklė iš New Yorko — 63, dar prisidėjo 6 iš Worcesterio, 3 iš Bostono ir 3 iš New Jersey.

Priėmimo kambary ps. Giedrė Stankūnienė plūso registruodama, skirstydama kambarius. Jai talkino vyr. skautė Aldona Marijčienė,ėjusi kasininkės pareigas. Po vakarienės kitose salėse improvizuotas laužas (vadovavo vyr. sk. kandidatė Virginija Seibytė) — jauniui sutartines traukti padėjo ir senimas. Viešnia Atlanto rajono vyr. skaučių skyriaus vadovė Gilanda Matonienė pravedė keletą dainų.

Vidurnaktį, jau iš guolio ištrauktos, gamtos prieglobsty, vadovui ratelyje vyr. skaučių kandidatės: Lina Čerkeliūnaitė ir Virginija Seibytė davė vyr. skaučių įžodį. Iš apeigų grįžo dainuodamos, bet sutartinės, atrodo, nepasiekė po nuovargio našta giliai įmigusių slidininkų.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

A. S. Trečiokas

BOSTONO ŽINIOS

Bostono Lietuvos Vyčiai kovo 2 gražiai atšventė savo metinę šventę. Iškilmingas pamaldas atlaikė kun. Janiūnas, pasakydamas lietuviškai įspūdingą patriotinį pamokslą. Per pamaldas muziko J. Kačinsko vadovaujamas parapijos choras gražiai giedojo lietuviškas mišias. Paskui salėje po bažnyčia buvo tradiciniai pusryčiai. Programai vadovavo vyr. vytytis advokatas A. Shallna. Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos Vyčių dvasios vadas kun. A. Kontautas, nušviesdamas pavergtos Lietuvos vargus. Nuširdžiai vyčius ilgesniu žodžiu pasveikino kleb. kun. A. Baltrušiusas. Bostono ateitininkų vardu sveikino Vl. Kulbokas. Baigiamoji kalba buvo kun. Janiūno. Šventėje dalyvavo gausus jaunųjų ir vyresniųjų vyčių būrys bei liet. jūrų skautų atstovai su vėliava. Džiugu, kad jau kelintos kartos čia gimęs jaunimas ištikimai laikosi savo organizacijos ir sielosios Lietuvos vargais.

Muz. Jeronimo Kačinsko "Transcendentinės išraiškos" buvo atliktos Drexel Technologijos Institute, Pensylvanijoje.

Bažnytinis koncertas šv. Petro lietuvių bažnyčioje, Flaherty Way, So. Bostone, įvyks kovo 23, sekmadienį, 3:15 val. popiet. Programą atliks solistai ir parapijos choras, vadovaujamas Jeronimo Kačinsko.

Architektas Jurgis Okunis yra pasukęs ir į kitą sritį — tapybą. Kovo 1-2 J. Okunis turėjo dailės darbų parodą Bostone. Joje jis parodė akvarelėje architektūrinius pastatus, o taip pat ir abstraktinį meną. Parodą atidarė rašyt. St. Santvaras. Arch. J. Okunis seniau gyveno Bostone. Parodos rengėjais buvo tuanianinės mokyklos tėvų komitetas. Okunis parodos pajamas ir net už parduotus paveikslus (buvo parduota 10) paskyrė lituanistinei mokyklai. Parodą aplankė 120 asmenų, nors sniegas ir buvo didelė kliūtis.

Šv. Petro lietuvių parapijos choras, kurio dirigentu yra Jeronimas Kačinskas, atliks Gabriel Faure "Requiem" parapijos bažnyčioje So. Bostone. Koncertas įvyks kovo 23, sekmadienį, 3:15 val. popiet. Koncerto solistai: D. M. Schultes — sopranas, buvusi New Yorko Civic operos dainininkė, ir A. Ramirez — baritonas. Vytenis Vasyliūnas atliks keletą kūrinių vargonais ir akompanuos chorui ir solistam. Koncertą diriguos muz. Jeronimas Kačinskas.

Isidorus Vasyliūnas — smulkas ir Vytenis Vasyliūnas — fortepionas atliko Gražinos Bacevičiūtės kūrinius. Koncertas įvyko kovo 2 Jordan Hall, Bostone. Koncerte buvo atliktos trys sonatos smuikui ir fortepionui. Šis Vasyliūnų koncertas buvo šeštasis, kuriuose buvo atliekami tik lietuvių kompozitorių kūriniai.

Kultūros klubo susirinkimas įvyksta Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostone. Prelegentu yra prof. dr. Adolfas Damušis iš Detroito. Jis kalbės apie 1941 m. lietuvių sukilimą. Šis susirinkimas yra dviejų dalių. Antrojoje daly aktorė-režisorė Aleksandra Gustaitienė skaitys iš dailiosios literatūros. Susirinkimas įvyksta kovo 22 d. 7:30 v. vak. Po programos kavutė ir pašnekesiai.

Inž. Nenorto namuose vasario 14 buvo Vasario 16 minis susirinkimas, kur nebuvo svarstomi profesiniai lietuvių inžinierių reikalai, bet tik meninė dalis ir renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalui. Pirmiausia buvo išklaustas vienas veiksmas Klovos "Pilenų" operos. Paskui ėjo Vl. Kulboko paskaita: Lietuvių literatūros kritika tremtyje. Inž. Barūnas labai įspūdingai paskaitė V. Putino-Mykoliaičio "Vivos plango", o studentė Vaičjurgytė puikiai lietuvių kalbos tarmi ir jautriai J. Aisčio "Silainę" ir Maironio "Vakarais ant Keturių Kantonų ežero". Vadovavo inžinierius Manomaitis, o vaišes paruošė p. Nenortienė. Inžinierių draugijos skyriui gražiai vadovauja inž. Rasys.

ED. PODOLAK
and his
MERRY MUSICIANS

7 asmenų orkestras
groja įvairius pramoginius šokių.
Vadovas Vytautas Prapuolenis
Kreiptis: 46 Tatman St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213

Slidinėja

VASARIO 16 MINĖJIMO ATGARSIAI

New Jersey lietuviai šiais metais, kaip ir pirmiau, atskirose vietovėse surengė Lietuvos nepriklausomybės minėjimus ir ta proga aukoj Lietuvos laisvinimo reikalui.

Pasireiškė skirtingų nuomonių, kam ir kiek skirti aukų.

N. J. L. Tarybos parengimas įvyko Newark. Kaip ir pirmiau, gautos proklamacijos iš N. J. gubernatoriaus ir miesto burmistro. Minėjime perskaityta ir priimta rezoliucija pasiųsta JAV prezidentui, kitiem valdžios pareigūnams ir spaudai.

Paaiškėjo, kad kongreso nariai, kiek pirmiau gavę ALT ir Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos centro komiteto memorandumus, jau buvo padarę savo pareiškimus kongrese. Dėl to mūsų rezoliucijų, gautų

vasario 18, nebeįdėjo į kongreso leidinį.

Gal būtų gerai, kad ateityje New Jersey valstijos kongresmanus ir senatorius ALT ir kiti veiksniai paliktų New Jersey lietuviams, kurie juos renka ir su jais palaiko pažintį savo valstijos ir kitais reikalais. New Jersey yra apie 50,000 lietuvių.

Pageidaujama, kad N. J. L. Taryba ateityje rengtų Vasario 16 minėjimus keletą dienų prieš vasario 16, galimai didesnius, daugiau amerikiečių informacijai, su atitinkama programa. Atskiros lietuvių kolonijos minėjimus galėtų rengti kaip dabar.

Ilgametis kongresmanas Peter W. Rodino, Jr., kuris Lietuvos ir lietuvių reikalui daug pasitarnavęs ir gerai pažįsta daugelį lietuvių, ypač prof. dr. Jokūbą J. Stuką, Trečiokus ir kitus, paskutiniu metu yra pažadėjęs pasirūpinti, kad Baltijos valstybėm prisiminti būtų leislas JAV pašto ženklas, kurio laisvės kovos metais nepavyko gauti.

New Jersey Vasario 16 minėjimuose aukų Lietuvos laisvinimo reikalui apytikriai gauta apie 3,000 dol.

A. S. Trečiokas

Adelė ir Antanas Kreivėnai, vasario 22 atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Vaikai ir anūkai jiems vaišes ir pagerbimą surengė Winter Gardens svetainėje. Nuotr. R. Kisieliūš